

Univerzitet u Sarajevu
Filozofski fakultet
Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik

Nastavni plan i program doktorskih studija lingvističke bosnistike
rađen prema Pravilima studiranja za treći ciklus studija Univerziteta u Sarajevu

Sarajevo, 2012.
(tehničke izmjene april 2018. godine)

1. Razlozi za pokretanje doktorskog studija na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik

Bolonjski proces i reforma univerzitetskih studija podrazumijeva kontinuirani studijski program, tj. nastavak studija poslije stjecanja diplome *degree of master* (MA). Zato je potrebno organizirati doktorske studije na svim fakultetima, odnosno odsjecima, pa i na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik, kao redovan studijski program u trajanju od tri godine. Pored toga, vrlo je evidentno da su narasle naučne i stručne potrebe za produblivanjem znanja iz lingvističke bosnistike na prostorima Bosne i Hercegovine, primarno zbog brojnih promjena u spoznajama u ovoj oblasti, ali i zbog potrebe prakse da se nova znanja primijene u mnogim sferama društvenog života (školama, fakultetima, sredstvima javnog informiranja, svakodnevnoj komunikaciji itd.) i daljeg naučnog istraživanja. Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu kao matična institucija pozvana je da utemelji doktorski studij na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik u prvom redu zbog toga što za lingvističku bosnistiku još nigdje takav studij ne postoji. Na otvaranju takvog studija radi se na Internacionalnom univerzitetu (Fakultetu humanističkih nauka) u Novom Pazaru, dakle u susjednoj državi. Filozofski i filološki fakulteti u Hrvatskoj i Srbiji imaju takve studije iz kroatistike, odnosno srbistike, a studije iz filoloških nauka inače se ubrajaju u najstarije. Smatramo da se lingvistička bosnistika u novostvorenim uvjetima najbolje može razvijati na Filozofskom fakultetu u Sarajevu, odnosno na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik.

Stalne reforme koje se vrše u sistemu obrazovanja neupitno ukazuju da je iz oblasti lingvističke bosnistike potreban veći broj doktora nauka koji bi mogli realizirati nove programske sadržaje, kao i stručnjaka koji bi se ozbiljno uključili u proučavanje ogromnog jezičkog blaga bosanskog. S obzirom na to da očekujemo da će potrebe za doktorima nauka iz spomenute oblasti stalno rasti, između ostalog i zbog toga što je potrebno osigurati kadrovsku obnovu na fakultetu(ima) u Bosni i Hercegovini, kadar za izvođenje nastave na fakultetima u zemljama u okruženju i inostranstvu (Srbija, Kosovo, Turska...), gdje se također proučava bosanski jezik, a najviše zbog toga što je potrebno podići obrazovni nivo u našem društvu, mislimo da su to opravdani razlozi za pokretanje doktorskog studija na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik. Ovaj odsjek smatramo matičnim za bosanski jezik jer se na njemu bosanski jezik proučava detaljnije i šire u odnosu na slične studije u zemlji i inostranstvu (Mostar, Tuzla, Zenica, Travnik; Novi Pazar, Prizren, Edirne/Turska), te pretpostavlja veće mogućnosti različitih specijalnosti.

U ovoj fazi doktorski studij zanimao bi se za probleme filologije, a kasnije bi se povezao s drugim disciplinama (mada već sada planiramo neka multidisciplinarna usmjerenja) i drugim institucijama, prije svega s Institutom za jezik, kao i drugim fakultetima domaćim i stranim.

Doktorski studij bio bi otvoren za studente iz Bosne i Hercegovine, ali i za studente iz drugih zemalja u kojima se lingvistička bosnistika već studira kao posebno naučno područje.

2. Opće odredbe

Naziv studija: Doktorski studij lingvističke bosnistike

Naučna oblast: lingvistika

Naučno polje: bosnistika

Nosilac doktorskog studija: Filozofski fakultet Univerziteta u Sarajevu

Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik
Franje Račkog br. 1

Doktorski studij lingvističke bosnistike pokreće Odsjek za bosanski, hrvatski i srpski jezik Filozofskog fakulteta Univerziteta u Sarajevu. Studijem rukovodi Vijeće, koje čine: prof. dr. Hasnija Muratagić-Tuna, prof. dr. Senahid Halilović, prof. dr. Remzija Hadžiefendić-Parić, prof. dr. Refik Bulić, prof. dr. Lejla Nakaš, prof. dr. Ismail Palić, prof. dr. Adnan Kadrić, prof. dr. Amela Šehović i doc. dr. Halid Bulić i po funkciji prodekan za nastavu i studentska pitanja i prodekan za naučno-istraživački rad i međunarodnu akademsku saradnju.

Vijeće doktorskog studija za svaku akademsku godinu potvrđuje nastavne planove i programe; Nastavno-naučnom vijeću predlaže komisije i mentore za ocjenu i odbranu teme doktorskih disertacija, te donosi odluku o produženju studija na prijedlog kandidata.

3. Uvjeti upisa na doktorski studij

Doktorski studij na Odsjeku za bosanski, hrvatski i srpski jezik mogu upisati kandidati koji imaju status magistra nauka (po ranijem režimu studiranja) i kandidati koji su završili I i II ciklus studija (master) nastavničkog ili drugog odgovarajućeg smjera bosanskog, hrvatskog ili srpskog jezika i odgovarajućih nacionalnih književnosti, s prosječnom ocjenom koja nije niža od 8 (osam) i u jednom i u drugom ciklusu studija.

Ukoliko kandidati ne ispunjavaju uvjet o prosječnoj ocjeni s kojom su završili studij, doktorski studij mogu upisati ako imaju objavljena četiri rada u indeksiranim časopisima ili preporuku dva profesora sa I ili II ciklusa studija, a na prijedlog Vijeća doktorskog studija.

Pravo upisa na doktorski studij imaju i kandidati koji nisu završili studij nastavničkog ili drugog odgovarajućeg smjera bosanskog, hrvatskog ili srpskog jezika i odgovarajućih nacionalnih književnosti, tj. kandidati koji su završili lektorski ili prevodilački smjer, pod uvjetom da polože odgovarajuće ispite iz predmeta koje nisu imali na I i II ciklusu studija a predviđeni su nastavnim planom i programom za nastavnički smjer.

Precizni kriteriji za upis i broj kandidata na doktorski studij bit će utvrđenim posebnim aktom (pravilnikom).

4. Struktura i organizacija doktorskog studija

Doktorski studij traje šest semestara (tri godine).

a. Plan studija

1. godina

1. semestar

Red. br.	Naziv predmeta	Status predmeta	Časovi u semestru	Bodovi
1.	TEMELJNE LINGVISTIČKE	OBAVEZNI	30 (P) + 30	10

	DISCIPLINE	FILBHS617	(S)	
2.	SAVREMENI TOKOVI U LINGVISTICI	OBAVEZNI FILBHS618	30 (P) + 30 (S)	10
3.	AREALNA LINGVISTIKA	OBAVEZNI FILBHS654	30 (P) + 30 (S)	10

UKUPNO: 60 30

2. semestar

a. Specijalizacija: Historija bosanskoga jezika

Red. br.	Naziv predmeta	Status predmeta	Časovi u semestru	Bodovi
1.	RAZVOJ BOSANSKOGA JEZIKA	OBAVEZNI FILBHS649	30 (P) + 30 (S)	10
2.	DIJALEKATSKA BAZA KNJIŽEVNOG JEZIKA	OBAVEZNI FILBHS655	30 (P) + 30 (S)	10
3.	JEZIK ALHAMIJADO KNJIŽEVNOSTI	OBAVEZNI FILBHS650	30 (P) + 30 (S)	10

UKUPNO: 60 30

b. Specijalizacija: Savremeni bosanski jezik

Red. br.	Naziv predmeta	Status predmeta	Časovi u semestru	Bodovi
1.	SAVREMENI BOSANSKI JEZIK	OBAVEZNI FILBHS672	30 (P) + 30 (S)	10
2.	MODERNI PRISTUPI STRUKTURNOM OPISU BOSANSKOGA JEZIKA	OBAVEZNI FILBHS673	30 (P) + 30 (S)	10
3.	LEKSIKOLOGIJA I FRAZELOGIJA BOSANSKOGA JEZIKA	OBAVEZNI FILBHS674	30 (P) + 30 (S)	10

UKUPNO: 60 30

2. godina

3. semestar

a. Specijalizacija: Historija bosanskoga jezika

Red. br.	Naziv predmeta	Status predmeta	Časovi u semestru	Bodovi
1.	BOSANSKA REDAKCIJA	OBAVEZNI	30 (P) + 30	10

	STAROSLAVENSKOGA JEZIKA	FILBHS794	(S)	
2.		IZBORNI	30 (P) + 30 (S)	10
3.		IZBORNI	30 (P) + 30 (S)	10

UKUPNO: 60   30

Na drugoj godini, u trećem semestru, studenti polažu dva izborna predmeta s liste *Popis izbornih predmeta* pod tačkama 4, 5, 6.

b. Specijalizacija: Savremeni bosanski jezik

Red. br.	Naziv predmeta	Status predmeta	Časovi u semestru	Bodovi
1.	BOSANSKI JEZIK I JAVNA KOMUNIKACIJA	OBAVEZNI FILBHS775	30 (P) + 30 (S)	10
2.		IZBORNI	30 (P) + 30 (S)	10
3.		IZBORNI	30 (P) + 30 (S)	10

UKUPNO: 60   30

Na drugoj godini, u trećem semestru, studenti polažu dva izborna predmeta s liste *Popis izbornih predmeta* pod tačkama 1, 2, 3.

4. semestar

Red. br.	Naziv predmeta	Status predmeta	Časovi u semestru	Bodovi
1.	IZRADA PRIJAVE TEME DOKTORSKE DISERTACIJE	FILBHS799	100	10
2.	ISTRAŽIVAČKI RAD NA PRIPREMI NAUČNOG ČLANKA	FILBHS799	50	10
3.	OBJAVLJENI ČLANAK	FILBHS799	50	10

UKUPNO: 200   30

3. godina

5. semestar

Red. br.	Naziv predmeta	Status predmeta	Časovi u semestru	Bodovi
1.	IZRADA DOKTORSKE DISERTACIJE	FILBHS899	400	15

2.	PRODOKTORSKA EKSPLIKACIJA TEZE DOKTORSKE DISERTACIJE	FILBHS899	100	15
----	--	------------------	-----	----

UKUPNO: 500 30

6. semestar

Red. br.	Naziv predmeta	Status predmeta	Časovi u semestru	Bodovi
1.	ODBRANA DOKTORSKE DISERTACIJE	FILBHS899	100	30

UKUPNO: 100 30

UKUPAN BROJ BODOVA U TOKU STUDIJA: 180

POPIS IZBORNIH PREDMETA

1. Sintaksa i semantika padeža **FILBHS776**
2. Jezičke i stilske osobine tekstova na bosanskom jeziku **FILBHS777**
3. Tvorbeni načini u savremenom bosanskom jeziku **FILBHS778**
4. Paleografska i jezička ispitivanja starih bosanskih rukopisa **FILBHS795**
5. Predstandardni idiomi bosanskoga jezika **FILBHS796**
6. Jezički izraz sevdalinke **FILBHS791**

Svaki izborni predmet ima ukupno 60 časova (30 /P/ + 30 /S/) i 10 bodova.

NAUČNOISTRAŽIVAČKI RAD

Kandidati se obavezno moraju sistematski naučno usavršavati tokom studija. U tu svrhu obavezni su do kraja četvrtog semestra prikupiti ukupno 15 bodova, što mogu učiniti na temelju jedne ili više sljedećih aktivnosti:

- rad na naučnoistraživačkom projektu: 10 bodova
- učešće na lingvističkoj konferenciji s izlaganjem: 10 bodova
- učešće na lingvističkoj konferenciji bez izlaganja (uz detaljan pismeni izvještaj o sadržaju konferencije): 5 bodova
- učešće u istraživanju u polju lingvistike (uz pismenu potvrdu glavnog istraživača): 5 bodova
- objavljeni rad (iz područja lingvistike):
  - izvorni naučni rad: 10 bodova
  - pregledni rad: 5 bodova
  - prikazi, osvrti i stručni radovi: 5 bodova

b. Uvjeti studiranja

U drugi, treći i četvrti semestar mogu se upisati samo kandidati koji su osvojili najmanje 20 bodova u prethodnom semestru. U peti i šesti semestar mogu se upisati kandidati koji su osvojili svih 30 bodova u prethodnom semestru.

U petom i šestom semestru kandidat je obavezan obavljati redovne sedmične konsultacije s mentorom i nastavnicima.

5. Prijavljivanje i odbrana doktorskog rada

U toku četvrtog semestra kandidat je obavezan prijaviti doktorsku disertaciju. Prijava doktorske disertacije, između ostaloga, sadržava detaljno razrađen naučnoistraživački projekt. Vijeće doktorskog studija odobrava temu i određuje mentora (na zahtjev kandidata).

Nastavno-naučno vijeće, na prijedlog Vijeća doktorskog studija, formira komisiju od tri člana (ili više; broj članova mora biti neparan) koja ocjenjuje podobnost teme i potvrđuje mentora. Članovi komisije biraju se iz redova nastavnika angažiranih na doktorskom studiju, po potrebi i iz redova nastavnika s drugih srodnih odsjeka i fakulteta. Komisija je obavezna podnijeti izvještaj u roku od 45 dana od dana potvrđivanja. Nastavno-naučno vijeće usvaja izvještaj komisije i upućuje ga Grupaciji društveno-humanističkih nauka Univerziteta u Sarajevu na potvrđivanje.

Izrada doktorske disertacije mora biti verificirana poslije svakog semestra od strane mentora.

Doktorska disertacija mora biti rezultat samostalnog naučnog istraživanja koje doprinosi novim spoznajama i donosi nove zaključke iz odgovarajuće naučne oblasti.

Doktorska disertacija mora imati najmanje 200, a najviše 350 stranica (na 1 stranici 1.800 slovnih znakova s proredom 1,5, veličina slova 12).

Kandidat, u dogovoru s mentorom (obavezna je pismena saglasnost mentora), predaje disertaciju na ocjenu.

Vijeće doktorskog studija predlaže komisiju za ocjenu i odbranu doktorske disertacije, a potvrđuje je Nastavno-naučno vijeće Filozofskog fakulteta. Komisija podnosi izvještaj Nastavno-naučnom vijeću u roku od 60 dana.

Nastavno-naučno vijeće disertaciju i izvještaj stavlja na uvid javnosti najmanje 30 dana. Poslije isteka ovoga roka Nastavno-naučno vijeće usvaja izvještaj i prosljeđuje ga na potvrđivanje Grupaciji društveno-humanističkih nauka Univerziteta u Sarajevu. Po dobijanju saglasnosti od strane Univerziteta, Nastavno-naučno vijeće, na prijedlog komisije i kandidata, zakazuje datum odbrane disertacije. Fakultet u sredstvima javnog informiranja objavljuje datum, vrijeme i mjesto odbrane doktorske disertacije.

Odbrana je doktorske disertacije javna. Obavlja se pred imenovanom komisijom. Odbranu vodi predsjednik komisije.

Odbrana se sastoji o ekspozea kandidata i rasprave članova komisije s kandidatom o rezultatima istraživanja.

Komisija većinom glasova donosi odluku o tome da li je kandidat odbranio disertaciju.

Odbranjena doktorska disertacija ne vrednuje se brojčanom ocjenom.

Zapisnik o odbrani doktorske disertacije vodi ovlaštena osoba, a potpisuju ga svi članovi komisije. Član(ovi) komisije mogu izdvojiti svoje mišljenje.

Neodbranjena doktorska disertacija ne može se ponovo braniti.

Kandidat koji je odbranio doktorsku disertaciju stječe naučni naziv – doktor lingvističkih nauka – bosnist. U dodatku diplome mora stajati i smjer specijalizacije (/savremeni jezik ili historija jezika ili arealna lingvistika/). Odluku o sadržaju dodatka diplome donosi komisija pred kojom se odbranila doktorska disertacija.

Filozofski fakultet obavezan je dokumentaciju potrebnu za promociju dostaviti Univerzitetu.

Kandidat promocijom zvanično postaje doktor nauka. Tom prilikom uručuje mu se diploma koju svojim potpisom ovjeravaju dekan Filozofskog fakulteta i rektor Univerziteta u Sarajevu.

6. Posebne napomene

Cijena dokorskoga studija zavisit će od broja prijavljenih kandidata. Filozofski fakultet sklapa sa svakim kandidatom ugovor kojim se utvrđuju međusobne obaveze.

Na zahtjev kandidata studij se može produžiti za najviše dvije godine ukoliko to Vijeće dokorskog studija odobri.

Nastavni proces na dokorskom studiju bit će organiziran tako da nastavi mogu prisustvovati i oni kandidati koji su u radnom odnosu.

Podrobniji opis sadržaja predmeta studija, načina izvođenja nastave, provjere znanja i dr. bit će dat u Nastavnom programu dokorskog studija.

**NASTAVNI PROGRAM DOKTORSKOG STUDIJA BOSNISTIKE
(KROATISTIKE I SRBISTIKE)**

Nastavni program doktorskog studija nudi se i za obavezne i za izborne predmete.

NAZIV PREDMETA	Arealna lingvistika
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Senahid Halilović
CILJ PREDMETA	Ovaj kolegij ima za cilj upoznati polaznike doktorskog studija sa osnovnim pojmovima iz arealne lingvistike i mjestom bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika u istraživanjima iz te oblasti.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<p><u>Predavanja</u> Arealna lingvistika, dijalektologija, dijalektografija i lingvistička geografija. Zadaci arealne lingvistike. Kvantitativne metode u arealnoj lingvistici. Osnovni tipovi areala. Savremena istraživanja. Mjesto bosanskog, hrvatskog, srpskog jezika u balkanskim, slavenskim i evropskim jezicima (na materijalu nacionalnih lingvističkih atlasa, Karpatskog atlasa, Općeslavenskog lingvističkog atlasa i Evropskog lingvističkog atlasa).</p> <p><u>Seminar</u> Priprema i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje. Organiziranje i vođenje radionica.</p>
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni: 40 bodova Seminar: 60 bodova
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Areal linguistics, International Encyclopedia of Linguistics, Oxford, 1992. 2. Arealna lingvistika, Makedonska akademija nauka i umjetnosti, Skoplje, 2009. 3. Areallinguistik, Sprachgeographie, Sprachbundtheorie, Kontaktlinguistik, Berlin, 2006. 4. Atlas Linguarum Europae: Second Questionnaire, 1977. 5. Općeslavenski lingvistički atlas: Voprosnik, Nauka, Moskva, 1965. <p>Općeslavenski lingvistički atlas: Materijali i isledovanija, Nauka, Moskva, 2011.</p>

NAZIV PREDMETA	Bosanska redakcija staroslavenskoga jezika
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Lejla Nakaš

CILJ PREDMETA	Ovaj kolegij ima za cilj upoznavanje s pisanom kulturom u srednjovjekovnoj bosanskoj državi. Koristan je studentima koji biraju temu doktorske disertacije iz razdoblja srednjovjekovne pismenosti. Na temelju znanja koja se stječu na ovom kolegiju studenti će moći čitati i tumačiti izvorne starobosanske tekstove, a također će se upoznati s primjenom savremenih metoda u oblasti historije jezika.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<u>Predavanja</u> Na predavanjima se predstavlja gramatička struktura bosanske redakcije staroslavenskog jezika. Na seminarima se tekstovi analiziraju na paleografskoj i lingvističkoj razini, transliteriraju se i usklađuju sa savremenim jezikom. <u>Seminar</u> Priprema i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje. Organiziranje i vođenje radionica.
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni: 40 bodova Seminar: 60 bodova
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<i>Hrestomatija tekstova iz historije književnog jezika</i> (prir. Lejla Nakaš)

NAZIV PREDMETA	Bosanski jezik i javna komunikacija
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Hasnija Muratagić-Tuna
CIL PREDMETA	Cilj ovog predmeta je proučavanje jezika masovne komunikacije na funkcionalno-stilskom planu, koji je određen društvenom upotrebom jezika. Pokazat će se da su rječnik i frazeologija, sintaksička struktura, grafički oblik teksta i intonacija određeni specifičnošću medija u kojem se ostvaruju.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<u>Predavanja</u> Pošto na jezik gledamo kao na pojavu koja nastaje iz potrebe, iz stvarne nužde općenja s drugim ljudima, to ćemo se u okvirima predmeta Bosanski jezik i javna komunikacija baviti jezičkim jedinicama svih nivoa, kao i nastankom, smislom i učinkom informacije kao registriranog znanja u pisanoj (štampanoj, digitalnoj), usmenoj ili audio-vizuelnoj formi na nekom mediju. Kako se razmjena informacija obavlja procesom komunikacije, mi ćemo se detaljno baviti komunikacijom kao procesom i informacijom kao proizvodom. Pokazat ćemo kako je komuniciranje među ljudima elementarni ljudski posrednik u procesu društvene razmjene misli i stavova i kako se značajna pitanja u vezi s tim otvaraju u perspektivi masovne komunikacije, koja se tiče, prije svega, štampe, i informativnih elektronskih medija, te radijem, televizijom, internetom itd. Oni u krajnjoj liniji oblikuju javno mišljenje, čak i volju individua i pravce djelovanja. Bavit ćemo se i utjecajem javne komunikacije na standardizaciju bosanskog jezika i primjenom standardnog jezika u

	njoj. <u>Seminar</u> Javno prezentiranje odabranih tema iz ove oblasti (u usmenoj i pisanoj formi).
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni ispit: 40 bodova Seminarski rad: 60 bodova
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Bellenger, L. <i>Umijeće komuniciranja</i>, Svjetlost, Sarajevo, 1992. 2. Škiljan, D. <i>Javni jezik</i>, Antibarbarus, Zagreb, 2000. 3. <i>Jezik u sredstvima informiranja i izdavačkoj djelatnosti u BiH</i>, Institut za jezik i književnost, Posebna izdanja, br. 3, 1977. 4. Jovičić, S. <i>Govorna komunikacija</i>, Nuka, Beograd, 1999. 5. Tošović, B. <i>Funkcionalni stilovi</i>, Beogradska knjiga, Beograd, 2000. 6. Eko, U. <i>Kultura, informacija, komunikacija</i>, Nolit, Beograd, 1970. 7. Bjelica, M. <i>Štampa i društvo</i>, Beograd, Jugoslovenski institut za novinarstvo, 1983. 8. Bugarski, R. <i>Jezik u društvu</i>, Beograd, 1996. 9. Jovanović J. i Simić, R. <i>Tekst kao komunikacijska i jezička struktura</i>, Srpski jezik, XIV, 1-2, 2009. 10. Klikovac, D. <i>Jezik i moć</i>, Beograd: XX vek, 2008. 11. Leandrov, I. <i>Sredstva masovnog komuniciranja i javno mnjenje</i>, Jugoslovenski institut za novinarstvo, Beograd, 1965. 12. <i>Jezik u savremenoj komunikaciji</i>; Zbornik radova s istoimenog naučnog skupa, Beograd, 1982. 13. Muratagić-Tuna, H. <i>Jezik medija i obrazovanje</i>, Obrazovanje odraslih, Bosanski kulturni centar Sarajevo i Institut za međunarodnu saradnju Njemačkog saveza za obrazovanje odraslih, br. 2, Sarajevo, 2002.

NAZIV PREDMETA	Dijalekatska baza književnog jezika
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Refik Bulić
CILJ PREDMETA	Cilj je predmeta upoznavanje s dijalekatskom bazom književnog jezika od predmigracionog perioda do savremenog stanja i značajnijim dijalekatskim osobinama u književnom jeziku različitih epoha u Bosni i Hercegovini.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<u>Predavanja</u> Dijalekt, dijalekatska baza, organski i neorganski idiomi, standardni i književni jezik. Pitanje predmigracionog mozaika dijalekata, zapadna i istočna štokavština, pitanje dijalekatskog supstrata u predmigracionom periodu, pitanje rasprostiranja čakavskog narječja. Novoštokavske jezičke inovacije, migracije i formiranje novog dijalekatskog mozaika. Kriteriji podjele bosanskohercegovačkih govora na dijalekte, „južno narječje“ kao dijalekatska baza zajedničkoga književnog jezika. Dijalekatske osobine u književnom jeziku različitih epoha u Bosni i Hercegovini, dijalektizmi – vrste i funkcija u jeziku književnih

	<p>djela.</p> <p><u>Seminar</u></p> <p>Priprema, pismena elaboracija i javno prezentiranje odabranih tema o dijalekatskoj bazi književnog jezika i dijalekatskim osobinama u jeziku bosanskohercegovačkih pisaca različitih epoha.</p> <p>Organiziranje i vođenje radionica.</p>
NAČIN PROVJERE ZNANJA	<p>Pismeni: 40 bodova</p> <p>Seminar: 60 bodova</p>
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Belić, Aleksandar (1999): “O značaju zapadnog štokavskog govora za istoriju srpskohrvatskog jezika”, <i>Istorija jezika</i>, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, (Izabrana dela Aleksandra Belića, t. 7), Beograd 2. <i>Bosanskohercegovački dijalektološki zbornici (I–IX)</i>, Institut za jezik, Sarajevo 3. Brozović, Dalibor (1961–1962), “O jednom problemu naše historijske dijalektologije. Stara ikavsko-jekavska granica”, <i>Zbornik za filologiju i lingvistiku</i>, IV–V, Novi Sad 4. Brozović, Dalibor (1963), “O rekonstrukciji predmigracionog mozaika hrvatskosrpskih dijalekata”, <i>Filologija</i>, Zagreb 5. Brozović, Dalibor (1970): <i>Standardni jezik</i>, Matica hrvatska, Zagreb 6. Brozović, Dalibor (1973), “O predmigracionom mozaiku hrvatskosrpskih dijalekata na području SR Bosne i Hercegovine”, <i>Radovi III</i>, Muzej grada Zenice, Zenica 7. Brozović, Dalibor, Pavle Ivić (1988), <i>Jezik, srpskohrvatski/hrvatskosrpski, hrvatski ili srpski</i>, Jugoslavenski leksikografski zavod “Miroslav Krleža”, Zagreb 8. Bulić, Refik (2003), “Pitanje ikavskog supstrata u govorima tuzlanskoga kraja”, <i>Književni jezik</i>, Institut za jezik u Sarajevu, Sarajevo 9. Halilović, Senahid (1991), <i>Bosanski jezik</i>, Biblioteka “Ključanin”, Sarajevo (str. 75–78) 10. Ivić, Pavle (1961–1962), “Prilog rekonstrukciji predmigracione dijalekatske slike srpskohrvatske jezičke oblasti”, <i>Zbornik za filologiju i lingvistiku</i>, IV–V, Novi Sad 11. Ivić, Pavle (1994): <i>Srpskohrvatski dijalekti. Njihova struktura i razvoj</i>, Izdavačka knjižarnica Zorana Stojanovića, Novi Sad 12. Jahić, Dževad (1991), <i>Jezik bosanskih Muslimana</i>, Biblioteka “Ključanin”, Sarajevo 13. Jurić-Kappel, Jagoda (2005): „Književni jezik u srednjovjekovnoj Bosni“, <i>Jezik u Bosni i Hercegovini</i>, Institut za jezik u Sarajevu i Institut za istočnoevropske i orijentalne studije, Oslo, Sarajevo

	<p>14. Jurić-Kappel, Jagoda (2008), „O dijalekatskim temeljima srednjovjekovne bosanske pismenosti“, <i>Slovo</i>, sv. 56–57, Zagreb.</p> <p>15. Kuna, Herta (1990): „Bosanskohercegovačka franjevačka koine XVII i XVIII vijeka i njena dijalekatska baza“, <i>Književni jezik</i>, god. 19, br. 3, Institut za jezik, Sarajevo</p> <p>16. Kuna, Herta (2008): <i>Srednjovjekovna bosanska književnost</i>, Međunarodni Forum Bosnae, Sarajevo</p> <p>17. Nakaš, Lejla (2010), <i>Jezik i grafija krajišničkih pisama</i>, Slavistički komitet, Biblioteka <i>Bosnistika</i>, Sarajevo</p> <p>18. Peco, Asim (1989), „Povelja Kulina bana u svjetlosti štokavskih govora XII i XIII vijeka“, <i>Osamsto godina Povelje bosanskog bana Kulina</i>, ANUBiH, Sarajevo</p> <p>19. Peco, Asim (1990), <i>Književni jezik i narodni govori</i>, Prva književna komuna, Mostar</p> <p>20. Petrović, Dragoljub (1970), „Prilog poznavanju muslimanskih govora zapadne Bosne“, <i>Godišnjak Filozofskog fakulteta u Novom Sadu</i>, knj. XIII/1, Novi Sad</p> <p>21. Vuković, Jovan (1963), „Bosanski i hercegovački ijekavski govorni tipovi (u svjetlu raščlanjivanja ijekavskog narečja)“, <i>Glasnik Zemaljskog muzeja u Sarajevu</i>, Etnologija, n.s., sv. XVIII, Sarajevo</p> <p>22. Radovi o dijalekatskim osobinama u jeziku bosanskohercegovačkih pisaca</p>
--	--

NAZIV PREDMETA	Jezik alhamijado književnosti
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Adnan Kadrić
CILJ PREDMETA	Detaljno upoznavanje studenata sa jezičkim odlikama alhamijado literature.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<p><u>Predavanja</u> Jezičke odlike alhamijado tekstova. Dosadašnja istraživanja i neka sporna pitanja u vezi s ovim korpusom.</p> <p><u>Seminar</u> Priprema i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje. Organiziranje i vođenje radionica.</p>
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni ispit: 40 bodova Seminarski rad: 60 bodova
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<ol style="list-style-type: none"> Jahić, Dž., "Prizma i naše lingvističko ogledalo (o jezičkom proučavanju alhamijado literature)", <i>Odjek</i>, 11, Sarajevo, 1981. Peco. A., "Jezički izraz alhamijado književnosti...", u: M. Okuka i Lj. Stančić, <i>Književni jezik u BiH od Vuka do kraja</i>

	<p><i>austrugarske vladavine</i>, Minhen, 1991.</p> <p>3. Huković, M., <i>Alhamijado književnost i njeni stvaraoci</i>, Sarajevo, 1986.</p>
--	---

NAZIV PREDMETA	Jezičke i stilske osobine tekstova na bosanskom jeziku
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Hasnija Muratagić-Tuna i prof. dr. Remzija Hadžiefendić-Parić
CILJ PREDMETA	Ovaj predmet ima za cilj upoznati studente s jezikom i stilom reprezentativnih tekstova, primarno književnoumjetničkih, na bosanskom jeziku, odnosno s pristupom koji omogućava otkrivanje misaono-estetskih poruka i suptilnost jezičkog izraza autora tekstova.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	Na predavanjima će se ukazati da svaki pojedinac (autor teksta) nosi u sebi određene dispozicije koje uvjetuju postanak određenog stila, kao i određene specifičnosti u izboru riječi, rečeničnih konstrukcija i novih veza, te da se na tom putu autor teksta neminovno susreće s jezikom okoline, literaturom koju je čitao itd. Pokazat će se da se nijedan tekst ne može spoznati i doživjeti odvojeno od njegovog jezika, odnosno njegove jezičke realizacije. Dakle, na konkretnim tekstovima će se vršiti lingvostilistička interpretacija na svim nivoima. Analizirat će se poetska i prozna djela, ali i tekstovi iz drugih funkcionalnih stilova, najviše publicističkog. Pokazat će se kako sama vrsta teksta uvjetuje lingvističku i stilističku analizu i stavljanje akcenta na jezičko-stilske elemente koji se ispitivaču nameću sami po sebi.
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni ispit: 40 bodova Seminar: 60 bodova
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<ol style="list-style-type: none"> 1. H. Muratagić-Tuna, <i>Lingvostilističke interpretacije</i>, Almanah, Podgorica, 2005. 2. A. Peco, <i>Pisci i njihov jezik</i>, Prosveta, Beograd, 1995. 3. E. Ustamujić. <i>Tekst analiza</i>, Biblioteka <i>Istraživanja</i>, Mostar, 2004. 4. K. Pranjić, <i>Jezikom i stilom kroza književnost</i>, Školska knjiga, Zagreb, 1986. 5. R. Simić, <i>Lingvistika stila</i>, Unireks, Nikšić, 1993. 6. J. Jerković, <i>Jezik i pisci</i>, Institut za južnoslovenske jezike Filozofskog fakulteta u Novom Sadu, 1991. 7. B. Tošović, <i>Funkcionalni stilovi</i>, Beogradska knjiga, Beograd, 2002. 8. J. Jovanović, <i>Lingvistika i stilistika novinskog umeća</i>, Jasen, Beograd, 2010. 9. I. Smailović <i>Jezik Hasana Kikića</i>, Glas, Banja Luka, 1979. 10. D. Jović, <i>Lingvostilističke analize</i>, Biblioteka Društva za sh. Jezik i književnost, Beograd, 1975. 11. H. Muratagić-Tuna, <i>Jezik i stil Ćamila Sijarića</i>, Damad i Filološki fakultet, N. Pazar, Priština, 1993. 12. Remzija Hadžiefendić-Parić, <i>Vokativ u književnoumjetničkom tekstu</i>, u knjizi: Sarajevski filološki susreti, knj. I, Bosansko filološko društvo, Sarajevo, 2012.

	13. H. Muratagić-Tuna, <i>Lepota kazivanja</i> , Makarije, Cetinje, 1991.
--	---

NAZIV PREDMETA	Jezički izraz sevdalinke
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	
CILJ PREDMETA	Upoznavanje studenata sa jezičkim tipovima sevdalinke.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<u>Predavanja</u> Jezički tipovi sevdalinke i pitanja varijanata rukopisa i objavljenih zbirki. Uloga jezika sevdalinke u stabiliziranju novoštokavske folklorne koine. <u>Seminar</u> Priprema i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje. Organiziranje i vođenje radionica.
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni ispit: 40 bodova Seminarski rad: 60 bodova
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jahić, Dž., "Jezički izvori sevdalinke", <i>Odjek</i>, 21, Sarajevo, 1988. 2. Jahić, Dž., <i>Bosanski jezik u sto pitanja i sto odgovora</i>, Sarajevo, 1996. 3. Muratagić-Tuna, H., "Sevdalinka – izazov za lingvostilistička istraživanja", <i>Riječ</i>, Nikšić, 2009. 4. <i>Zbirke sevdalinki</i> (grupa autora)

NAZIV PREDMETA	Leksikologija i frazeologija bosanskoga jezika
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Amela Šehović
CILJ PREDMETA	Osnovni cilj ovoga kolegija jest da se studentima/icama na doktorskim studijama pruži uvid u leksičko i frazeološko bogatstvo bosanskog jezika. U skladu sa stručnim profilom polaznika ovoga kolegija, studenti/ce se obavještavaju o osnovnim pojmovima leksikologije i frazeologije kao naučnih disciplina, a zatim se ta saznanja primjenjuju prilikom analize upotrebnih odlika leksičke i frazeološke mase. Radi cjelovitijeg uvida u analiziranu problematiku, studentima/icama se skreće pažnja i na njene sociolingvističke implikacije, tj. na činjenicu da promjene u društvu imaju veliki utjecaj na promjene u leksici, kako bosanskog jezika tako i svakog drugog jezika.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<u>Predavanja</u> Na predavanjima se najprije ukazuje na promjene u poimanju leksičkog nivoa u tradicionalnoj i savremenoj, moderno orijentiranoj lingvistici. Pored toga, studentima/icama ovoga kolegija ukazuje se i na činjenicu da su i neki tradicionalni leksikološki termini doživjeli moderna tumačenja. Sve je praćeno tumačenjem osnovnih leksičkih pojavnosti bosanskog jezika, i to iz različitih perspektiva. Nakon tog šireg okvira analize, pristupa se tumačenju frazema našeg jezika, koje

	<p>također čine dio njegova leksičkog bogatstva. Ukazuje se na razloge zasebnog izdvajanja i tumačenja frazema kao osnovnih jedinica frazeologije, a tamo gdje je moguće, vrše se poređenja frazema tipičnih za bosanski, hrvatski ili srpski standard. Seminar, s druge strane, omogućuje da studenti/ce doktorskih studija istraže primjenjivost modernih teorijskih postavki ovih naučnih disciplina u praksi.</p> <p><u>Seminar</u> Pripredma i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje. Organiziranje i vođenje radionica.</p>
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni: 40 bodova Seminar: 60 bodova
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<ol style="list-style-type: none"> Halilović, Senahid; Tanović, Ilijas; Šehović, Amela (2009) <i>Govor grada Sarajeva i razgovorni bosanski jezik</i>, Slavistički komitet, Sarajevo. Mihaljević, Milica (1993) <i>Hrvatsko računalno nazivlje: jezična analiza</i>, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb. Muhvić-Dimanovski, Vesna (2005) <i>Neologizmi: problemi teorije i primjene</i>, Zavod za lingvistiku Filozofskoga fakulteta Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb. Ristić, Stana (2006) <i>Raslojenost leksike srpskog jezika i leksička norma</i>, Institut za srpski jezik SANU, Beograd. Tanović, Ilijas (2000) <i>Frazeologija bosanskoga jezika</i>, Dom štampe, Zenica.

NAZIV PREDMETA	Moderni pristupi strukturnom opisu bosanskoga jezika
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Ismail Palić
CILJ PREDMETA	Upoznavanje s najvažnijim rezultatima do kojih se došlo u dosadašnjem generativnom i kognitivnogramatičkom pristupu strukturnom opisu bosanskoga jezika.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<p><u>Predavanja</u> Kognitivna gramatika: osnovni principi. Primjena kognitivnogramatičkog pristupa na bosanski jezik. Usporedba s tradicionalnim pristupom.</p> <p><u>Seminar</u> Pripredma i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje. Organiziranje i vođenje radionica.</p>
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni ispit: 40 bodova Seminarski rad: 60 bodova.
POPIS OSNOVNE	1. Belaj, B., <i>Jezik, prostor i konceptualizacija. Shematična</i>

LITERATURE	<p><i>značenja hrvatskih glagolskih prefiksa</i>, Osijek, 2008.</p> <p>2. Brecht, R. D./Levine, J. S. (ur.), <i>Case in Slavic</i>, Columbus, 1986.</p> <p>3. Klikovac, D., <i>Semantika predloga. Studija iz kognitivne lingvistike</i>, Beograd, 2006.</p> <p>4. Palić, I., <i>Dativ u bosanskoj jeziku</i>, Sarajevo, 2010.</p> <p>5. Šarić, Lj., <i>Spatial Concepts in Slavic. A Cognitive Linguistic Study of Prepositions and Cases</i>, Wiesbaden, 2008.</p> <p>6. Piper, P., <i>Jezik i prostor</i>, Beograd, 1997.</p>
------------	--

NAZIV PREDMETA	Paleografska i jezička ispitivanja starih bosanskih rukopisa
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Lejla Nakaš
CILJ PREDMETA	Na temelju odslušanoga kolegija očekuje se da student savlada važne teorijske postavke za samostalno istraživanje tekstova bosanske srednjovjekovne pismenosti. Kroz sadržaj ovog predmeta studentima se nude širi okviri srednjovjekovne pismenosti kao i uvidi u različitosti njenog funkcioniranja u odnosu na druge slavenske kulture. Ovaj kolegij osposobljava studente za transliteriranje srednjovjekovnih tekstova i za njihovu sadržajnu interpretaciju.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<p><u>Predavanja</u></p> <p>Na predavanjima kandidati upoznaju osnove glagoljičke i ćirilичke paleografije. Težište je na razvijanju praktične vještine čitanja ćirilичkih i glagoljičkih tekstova (uz analizu bosanske verzije glagoljice u zapisima iz 15. stoljeća). Student će se osposobiti za prepoznavanje slova i svještiti u rekonstruiranju stare ortografije. Kandidati se upoznaju s osnovnim osobinama literarnog jezika srednjovjekovnog razdoblja. Pažnja će se posvetiti i ćirilичnoj epigrafici te kriterijima za dataciju tekstova.</p> <p><u>Seminar</u></p> <p>Na seminarima se analiziraju tekstovi bosanske redakcije staroslavenskog jezika, ćirilичni i glagoljični, na paleografskoj, lingvističkoj i tekstološkoj razini. U okviru seminara predviđen je rad na tekstovima te izrada seminarskih radova na temelju ponuđene literature.</p>
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni: 40 bodova Seminar: 60 bodova
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<p>1. Žagar, Mateo (2007) <i>Grafolingvistika srednjovjekovnih tekstova</i>, Zagreb.</p> <p>2. Đorđić, Petar (1987) <i>Istorija srpske ćirilice</i>, Beograd.</p> <p>3. Kuna, Herta (1973) Bosanski rukopisni kodeksi u svjetlu južnoslavenskih redakcija staroslavenskog, u: „Radovi sa simpozijuma <i>Srednjovjekovna Bosna i evropska kultura</i>”, Zenica, 89-102.</p> <p>4. Tomislav Raukar (1973), O problemu bosančice u našoj historiografiji, u: „Radovi sa simpozijuma <i>Srednjovjekovna Bosna i evropska kultura</i>”, Zenica, 103-144.</p> <p>5. Kuna, Herta (2008) <i>Bosanska srednjovjekovna književnost</i>, Forum</p>

	Bosnae. 6. Tomović, Gordana (1974) <i>Morfologija ćiriličkih natpisa na Balkanu</i> , Beograd.
--	---

NAZIV PREDMETA	Predstandardni idiomi bosanskoga jezika
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	
CILJ PREDMETA	Cilj ovog predmeta je praćenje glavnih tokova razvoja predstandardnih idioma bosanskog jezika.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	Na predavanjima će se obraditi posebno oni izvori i korpus koji pokazuje da je bosanski pisani jezik imao svoj kontinuitet i razvoj i prije akcija normiranja jezika u austrougarsko doba.
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni ispit: 40 bodova Seminarski rad: 60 bodova
POPIS OSNOVNE LITERATURE	Jahić, Dževad (1999) <i>Trilogija o bosanskom jeziku</i> , Ljiljan, Sarajevo. Kuna, Herta, <i>Jezik štampe u Bosni i Hercegovini</i> , Radovi Instituta za jezik, br. VIII. Šator, Muhamed, <i>Jezik u Bosni i Hercegovini do 1914.</i>

NAZIV PREDMETA	Razvoj bosanskoga jezika
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	
CILJ PREDMETA	Ovaj kolegij ima za cilj upoznavanje s pravcima formiranja književnog jezika i njegovoga ujednačavanja u duhu standardne novoštokavštine.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	Na predavanjima se predstavljaju glavne teorijske postavke za proučavanje historije bosanskoga književnog jezika te daje uvid u faze razvitka njegovih predstandardnih idioma u srednjovjekovnom (XI-XV st.), osmanskom (XV-XIX st.) i austrougarskom razdoblju.
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni ispit: 40 bodova Seminarski rad: 60 bodova
POPIS OSNOVNE LITERATURE	5. Bešlagić, Šefik (2004) <i>Leksikon stećaka</i> , Svjetlost, Sarajevo 6. Brozović, D. i dr. (2005) <i>Jezik u Bosni i Hercegovini</i> , Institut za jezik u Sarajevu i Institut za istočnoevropske i orijentalne studije u Oslu 7. Gabrić-Bagarić, Darija (2005) <i>Crkvenoslavensko i narodno u bosanskohercegovačkim epigrafskim spomenicima od 12. do 18. stoljeća</i> , Drugi Hercigonjin zbornik, ur. Stjepan 8. Damjanović, Stjepan <i>Hrvatska sveučilišna naklada</i> , Zagreb; isto u: <i>Gradovrh 2005/2</i> , Matica hrvatska Tuzla, 2005. 9. Hamm, Josip (1960) <i>Apokalisa bosanskih krstjana</i> , Slovo 9-10, 43-103, Zagreb 10. Jahić, Dževad (1981) <i>Prizma i naše lingvističko ogledalo</i>

	<p>(o jezičkom proučavanju alhamijado literature), Odjek, br. 11</p> <p>11. Jahić, Dževad (1987) Uloga bosanskog jezika u procesima sh. standardizacije (rasprava o Kraljačićevom radu Kalajeva jezička politika u BiH), Pregled, br. 2, 245-257</p> <p>12. Jahić, Dževad (1988) Jezički izvori sevdalinke, Odjek, br. 21</p> <p>13. Kuna, Herta (2008) Srednjovjekovna bosanska književnost, Forum Bosnae 45/08 Univerzitetski priručnik: Hrestomatija tekstova iz historije jezika I dio (srednji vijek), Hrestomatija tekstova iz historije jezika II dio (osmanski i austrougarski period), prir. Lejla Nakaš</p>
--	---

NAZIV PREDMETA	Savremeni bosanski jezik
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Remzija Hadžiefendić-Parić
CILJ PREDMETA	Upoznavanje kandidata sa pojavama, odnosno nedovršenim procesima koje treba preispitati na svim nivoima gramatičke Strukture savremenog bosanskog jezika.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<p><u>Predavanja</u> Govorit će se o distribuciji fonema, alternacijama, te akcenatskim promjenama; stabilizaciji dubletnih oblika, problemima u vezi s klasifikacijom riječi, te mnogim kolebanjima u glagolskom morfološkom sistemu; transformacionim odnosima među sintaksičkim jedinicama, te diskurzivnoj aktualizaciji sintaksičkih jedinica.</p> <p><u>Seminar</u> Prezentacija odabranih tema (u usmenoj i pisanoj formi)</p>
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni ispit: 40 bodova Seminarski rad: 60 bodova
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Simić-Ostojić, <i>Osnovi fonologije srpskohrvatskog književnog jezika</i>, Titograd, 1989. 2. Jelaska, Z. <i>Fonološki opisi hrvatskoga jezika. Glasovi, slogovi, naglasci</i>, Hrvatska sveučilišna naklada, Zagreb, 2004. 3. Pranjković, I. <i>Klasifikacija riječi na vrste i razne gramatičke analize</i>, Radovi Zavoda za slavensku filologiju, 27, Zagreb, 1982. 4. Simić, R. <i>Uz teoriju o vrstama reči</i>, Naš jezik, XXVII/3-4. 5. Radulović, Z. <i>Dileme i mogućnosti određivanja pripadnosti pojedinih riječi izdvojenim vrstama</i>, Srpski jezik, 1-2, Beograd, 1997. 6. Stakić, M. <i>Derivacioni morfološki dubleti u srpskom jeziku</i>, Srpski jezik, 1-2, Beograd, 1996. 7. Jahić, Dž., Halilović, S. i Palić, I. <i>Gramatika bosanskog jezika</i>, Dom štampe, Zenica, 2000. 8. Mihaljević, M. <i>Generativna sintaksa i semantika</i>, Zagreb, 2000.

NAZIV PREDMETA	Savremeni tokovi u lingvistici
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	doc. dr. Halid Bulić
CILJ PREDMETA	Cilj kolegija jeste dati pregled savremenih lingvističkih pravaca, odnosno lingvističkih teorija koje predstavljaju savremene trendove kako u pristupu proučavanju jezika tako i upotrebi jezika u uvjetima koje omogućavaju današnje napredne tehnologije.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<p><u>Predavanja</u></p> <p>Kolegij se fokusira na one lingvističke koncepte za koje se, bez dvojbe, može tvrditi da, na današnjem stupnju razvoja lingvistike, predstavljaju dominantne pristupe proučavanju i upotrebi čovjekove jezičke sposobnosti a u lingvističkim konceptima su poznati kao: kognitivna lingvistika, forenzička lingvistika, kompjuterska lingvistika i fuzzy lingvistika.</p> <p><u>Seminar</u></p> <p>Priprema i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje.</p> <p>Organiziranje i vođenje radionica.</p>
NAČIN PROVJERE ZNANJA	Pismeni: 40 bodova Seminar: 60 bodova
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Jansen, T., Redeker, G., Cognitive Linguistics: Foundation, Scope and Methodology, Mouton de Gruyter, 1999. 2. Olsson, John Forensic Linguistics, Continuum, 2008. 3. Hausser, Roland Foundations of computational Linguistics, Springer, 2001. 4. Bas Aarts, Fuzzy Grammar, Oxford University Press, 2004.

NAZIV PREDMETA	Sintaksa i semantika padeža
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Ismail Palić
CILJ PREDMETA	Upoznavanje sa sintaksičko-semantičkim svojstvima padežnoga sistema u bosanskom jeziku.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<p><u>Predavanja</u></p> <p>Padeži kao morfološka, sintaksička, semantička i pragmatička kategorija.</p> <p>Nezavisni padeži: nominativ i vokativ.</p> <p>Zavisni padeži: genitiv, dativ, akuzativ, instrumental i lokativ.</p> <p>Sintaksičke, semantičke i pragmatičke interferencije unutar padežnoga sistema: nominativ – dativ; nominativ – akuzativ; nominativ – instrumental; genitiv – dativ; genitiv – akuzativ; dativ – lokativ.</p>

	<p><u>Seminar</u> Priprema i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje. Organiziranje i vođenje radionica.</p>
NAČIN PROVJERE ZNANJA	<p>Pismeni ispit: 50 bodova Seminarski rad: 50 bodova.</p>
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<p>1. Feleško, K., <i>Značenja i sintaksa srpskohrvatskog genitiva</i>, Beograd 1995. 2. Palić, I., <i>Dativ u bosanskome jeziku</i>, Sarajevo, 2010. 3. Gortan-Premk, D., <i>Akuzativne sintagme bez predloga u srpskohrvatskom jeziku</i>, Beograd, 1971. 4. Arsenijević, N., "Akuzativ s predlogom u savremenom srpskom jeziku (I)", <i>Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku</i>, XLVI/1, Novi Sad, 2003, 107-263. 5. Arsenijević, N., "Akuzativ s predlogom u savremenom srpskom jeziku (II)", <i>Zbornik Matice srpske za filologiju i lingvistiku</i>, XLVI/2, Novi Sad, 2003, 53-216 6. Ivić, M., <i>Značenja srpskohrvatskog instrumentala i njihov razvoj (sintaksičko-semantička studija)</i>, Beograd, 1954. 7. Batistić, T., <i>Lokativ u savremenom srpskohrvatskom književnom jeziku</i>, Beograd, 1972.</p>

NAZIV PREDMETA	Temeljne lingvističke discipline
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Ismail Palić
CILJ PREDMETA	Sistematsko ovladavanje temeljnim pojmovima i principima fonologije, morfologije, sintakse i semantike.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<p><u>Predavanja</u> Fonologija: osnovni pojmovi i principi. Morfologija: osnovni pojmovi i principi. Sintaksa: osnovni pojmovi i principi. Semantika: osnovni pojmovi i principi. Pragmatika: osnovni pojmovi i principi.</p> <p><u>Seminar</u> Priprema i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje. Organiziranje i vođenje radionica.</p>
NAČIN PROVJERE ZNANJA	<p>Pismeni ispit: 40 bodova Seminar: 60 bodova</p>
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<p>1. Halliday, M. A. K., <i>On Language and Linguistics</i>, ed. by Jonatan J. Webster, Vol. 3 in the Collected Works of M.A.K.</p>

	<p>Halliday, London, New York, 2003</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Crystal, D., <i>A Dictionary of Linguistics and Phonetics</i>, 4th edition, Oxford, Massachusetts, 1997 3. Crystal, D., <i>The Cambridge Encyclopedia of Language</i>, 2nd edition, Cambridge, 1997 4. O'Grady, W., Dobrovolsky, M., Arnoff, M., <i>Contemporary Linguistics. An Introduction</i>, New York, 1997 5. Trask, R. L., <i>Temeljni lingvistički pojmovi</i>, prev. B. Perak, Zagreb, 2005.
--	--

NAZIV PREDMETA	Tvorbeni načini u savremenom bosanskom jeziku
BROJ ČASOVA	30 (P) + 30 (S)
NASTAVNIK	prof. dr. Amela Šehović
CILJ PREDMETA	Osnovni cilj ovoga kolegija jest da se studentima/icama na doktorskim studijama pruži uvid u tvorbene načine u savremenom bosanskom jeziku, s posebnim osvrtom na univerbaciju i žargonizaciju te tvorbu riječi u kontekstu novih tehnologija (jezik interneta i sl.). Radi cjelovitijeg uvida u analiziranu problematiku, studentima/icama se skreće pažnja i na sociolingvističke dimenzije nastavnim sadržajima apostrofiranih pojava.
KRATAK OPIS SADRŽAJA PREDMETA	<p><u>Predavanja</u></p> <p>Na predavanjima se najprije ukazuje na promjene u poimanju tvorbe riječi u tradicionalnoj i savremenoj, moderno orijentiranoj lingvistici. Pored toga, studentima/icama ovoga kolegija ukazuje se i na činjenicu da su i neki tradicionalni termini iz oblasti tvorbe riječi doživjeli moderna tumačenja. Nakon tog šireg okvira analize, pristupa se tumačenju konkretnih primjera tvorbe riječi. Seminar, s druge strane, omogućuje da studenti/ce doktorskih studija istraže primjenjivost modernih teorijskih postavki ove naučne discipline u praksi.</p> <p><u>Seminar</u></p> <p>Priprema i pismena elaboracija odabranih tema iz literature te njihovo javno prezentiranje.</p> <p>Organiziranje i vođenje radionica.</p>
NAČIN PROVJERE ZNANJA	<p>Pismeni: 40 bodova</p> <p>Seminar: 60 bodova</p>
POPIS OSNOVNE LITERATURE	<ol style="list-style-type: none"> 1. Babić, Stjepan (1986) <i>Tvorba riječi u hrvatskom književnom jeziku</i>, JAZU i Globus, Zagreb. 2. Ćorić, Božo (1996) „O sufiksnoj univerbaciji u srpskom jeziku”, <i>Srpski jezik</i>, I/1–2, str. 60–64, Beograd. 3. Halilović, Senahid; Tanović, Ilijas; Šehović, Amela (2009) <i>Govor grada Sarajeva i razgovorni bosanski jezik</i>, Slavistički komitet, Sarajevo. Str. 153–161. 4. Klajn, Ivan (2002) <i>Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku</i>, I deo, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, Institut za srpski

	<p>jezik SANU, Matica srpska, Novi Sad.</p> <p>5. Klajn, Ivan (2003) <i>Tvorba reči u savremenom srpskom jeziku</i>, II deo, Zavod za udžbenike i nastavna sredstva, Beograd, Institut za srpski jezik SANU, Matica srpska, Novi Sad.</p> <p>6. Ristić, Stana (1995) „Univerbizacija kao sredstvo ekspresivizacije razgovorne leksike”, u: <i>Južnoslovenski filolog</i>, knj. LI, str. 125–133, Beograd.</p>
--	---